

LUO LIPPUJEN!

Menestysrikasta ja hyvää Uutta Vuotta
toivottavat asiakkailleen

Jussi Pyy hankkii tilauksia.

(Jussi tapaa eräitä sellaisia mustapaitoja, jotka eivät vielä ole tilanneet Luo lippujen!-lehteä.)

Ensimmäinen mies: Kylläpä maailmassa on rauhatonta! Espanjan sotakin yhä jatkuu ja Kiinassa tapellaan, Ranska ja Italia ovat kuin koira ja kissa . . . Mihin me oikein kuljemmekaan; — ei saa oikein selvää!

Jussi: Etkö ole lukenut niitä Paavon ulkopoliittisia pakinoita. Niissähän selvästi sanotaan, että kansalliset aatteet ovat kaikkialla voittoisia?

Ensimmäinen mies: Enhän minä, missä sellaisia pakinoita on . . . !?

Jussi: On siinäkin mies! Kantaa mustaa paitaa eikä ole tilannut Luo lippujen!-lehteä! — Entä sinä?

Toinen mies: Kyllähän minulle se lehti tuli viime vuonna ja kovin siihen miellyinkin, mutta kun on jäänyt uusimatta . . .

Jussi: Nyt minä tilaan teille molemmille lehden ja tuossa on tilauslistat! Painukaa hankkimaan naapureiltanne tilauksia . . . *Ei tässä saa levätä, lyödä pitää . . .*

PILAPOLITIIKKAA.

„Maatalouden puolesta", sanoi maalaisliitto kun viljatulleja alensi.

★

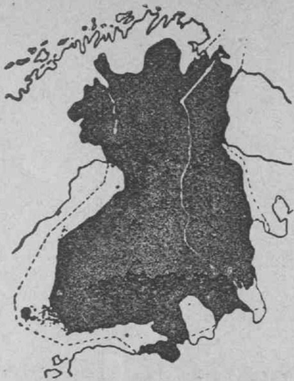
„Lisää plantinkia", sanoi herra K. kun lakia sekoitti.

POLIITTINEN TIETOPELI.

1. Milloin SM-järjestö lakkautettiin?
2. Kenen toimesta?
3. Kuka on kirjoittanut kirjan „Me teemme mitä tahdomme"?
4. Kuka on se henkilö, joka Ylioppilaslehdessä kirjoitti „Lautamies"-nimimerkillä?
5. Missä on hra Holsti?
6. Milloin on IKL:n lakkauttamisvaatimus seuraavan kerran oikeudessa esillä?
7. Kuka on Englannin mustapaitojen johtaja?
8. Kuka on SVUL:n puheenjohtaja?
9. Kuka on kiinalaisten joukkojen ylipäällikkö?
10. Kenestä tuli Ahvenanmaan maaherra?
11. Kuka on Åland-lehden päätoimittaja?
12. Mikä suuri juutalaisten huijausjuttu äsken paljastui?
13. Kuka lupasi kymmenisen vuotta sitten „ajaa juutalaiset Heikinkadulta ja siirtää „Hufvudstadsbladetin" toimituksen Sipooseen"?
14. Kuka on Yhdysvaltain presidentti?
15. Mikä kuuluisa valhekokoelma ilmestyi keväällä 1935?

(Vast. siv. 20.)

Luo lippujen!

N:o 1. Päätoimittaja: VILJO LIUS 16. 1. 1939

UUDEN VUODEN AJATUKSIA.

IHMISKUNNAN TOIVO.

"Hänen nimeensä pakanat panevat toivonsa" (Matt. 12:21).

Vuoden taitteessa olemme joutuneet ikäänkuin kukkulan harjanteelle, josta avautuu näköala sekä siihen matkaan, joka on suoritettu kuluneena vuonna, että siihen, jota on lähdettävä taivaltamaan alkaneena uutena vuotena. Ajatteleva ihminen ei voi katsoa menneisyyteen joutumatta tilille sen käyttämisestä. Tilitys muodostuu usein hyvin raskaaksi. Tilikirjoissa näkyy laiminlyöntejä, erehdyksiä ja lankeemuksia. Omatunto kehoittaa korjaamaan sen mikä on korjattavissa. Omantunnon ääntä on noudatettava. Mutta senkin jälkeen tunnemme itsemme vikapäiksi vanhurskaan Jumalan edessä. Täyden rauhan sisäiselle ihmiselleen saa ainoastaan se, joka painuu anteeksiantamusta anovana ja sovitusta rukoilevana hänen eteensä, jonka Jumala on lähettänyt Vapahtajaksemme, sovittajaksemme ja toivon tuottajaksi. Kristinuskon ihanuus on siinä, että sillä on tarjottavana toivoa myöskin taannehtivasti hänessä, jonka syntymäjuhlaa olemme jouluna viettäneet ja jonka nimessä kristikunta aloittaa uuden vuotensa.

Maailman viisaimmatkaan ihmiset eivät kykene varmasti sanomaan, millaiseksi jo lähin tulevaisuutemme tulee muodostumaan. Toisten mielestä ihmiskunta kulkee auttamattomasti sekasortoa, kaaosta kohti. Toisten mielestä koittaa taivaan rannalla jo uutta parempaa olotilaa lupaavia merkkejä.

Pessimistit eivät toivo enää mitään ihmiseltä ja inhimilliseltä kulttuurilta, koska ihminen on jo voimavaransa kuluttanut. Eivät he liioin jaksa toivoa enää suuria aseiltakaan, koska vihollisen aseet ovat ainakin yhtä terävät kuin omat, elleivät terävämmätkin. Kun näkyväiset toivonlähteet ovat tukkeutuneet eikä näkymättömiin uskota, seurauksena on suuri epävarmuus ja avuttomuus.

Keskellä tätä toivotonta aikaa kristikunta kuitenkin rohkenee — jopa entistä varmemmin — julistaa Kristusta ihmiskunnan toivon lähteeksi. Tällä asialla on syvät juuret. Jo vuosituhansia ennen Kristuksen syntymää oli hurskasten ihmisten katse kiinnitetty häneen. Hänen elämänsä, hänen sanansa, hänen ristinkuolemansa ja ylösnousemisensa ja hänen tulevaisuuteen kohdistuvat suuret lupauksensa toivat uutta toivoa niiden miesten ja naisten sydämiin, jotka kristillisen kirkon ensi vuosikymmeninä ja ensi vuosisatoina joutuivat käymään rajataistelua kristinuskon puolesta juutalaisuutta ja pakanuutta vastaan. Samoin läpi vuosisatojen Kristus on ollut kaikkien jumalallisten totuuden puolesta taistelevien viimeinen toivo. Hänen apuunsa ja hänen lopulliseen voittoonsa toivoen he ovat jaksaneet elää, toimia, kärsiä, uhrata ja taistella. Eikä se toivo ole heitä pettänyt.

Mutta Kristus ei ole ainoastaan yksilöjen, vaan kokonaisten kansojen toivo. Kun kaikki arvot horjuvat, Kristuksella on antaa kansoille jotakin horjumatonta. Sellainen on hänen sanansa. Se on meille säilytettynä P. Raamatussa. Se sana sisältää tervettä suolaa kaikkea mädännäisyyttä vastaan. Se sisältää tuomion synnille, joka muuten turmelisi kansat. Se sana sisältää myös lohduttavia lupauksia niille kansoille, jotka alistuvat kuuliaisina sitä noudattamaan. Kristuksen sanasta kumpuaa esiin hänen henkensä, joka on Jumalan oma henki. Tämä vaikuttaa jatkuvasti niiden kansojen keskuudessa, joissa viljellään sanaa ja sakramenttejä. Se henki lakkaamatta nuhtelee ja tuomitsee. Mutta se myös lakkaamatta luo uutta. Päämääränä on, että vanhurskauden, totuuden ja rakkauden voimat tulisivat todellisuudeksi kansakuntien elämässä.

Ne kansat, jotka alistuvat Kristuksen sanan ja hänen henkensä johdatuksen alaisiksi, eivät kulje sekasortoa, kaaosta, vaan uudistumista kohti. Niiden kansojen ei tarvitse haparoida epävarmuudessa eikä toivottomuudessa. Niillä on toivon perustus Hänessä, joka on sama eilen, tänään ja iankaikkisesti.

A. W. Kuusisto.

RINTAMAMIEHILLE

Puhe pidetty rintamamiesten pikkujoulussa Kiuruvedellä 18. 12. 1938. (Jälestäpäin muistiin merkitty.)

Aseveljet! Meidän rintamamiesten olisi oltava kiitollisia rintamamiesten naisliitolle siitä, että he järjestävät sellaisia tilaisuuksia kuin tämäkin pikkujoulujuhla on, jossa meillä on tilaisuus kokoontua yhteen yhteisten muistojen ympärille. Tällaisella kokoontumisella on meille arvaamattoman suuri merkitys. Se muistuttaa meitä aina uudestaan siitä mikä meille on *yhteistä* ja silloin jää vähäarvoiseksi se mikä meitä eroittaa toisistamme. — Me kuulumme eri yhteiskuntaluokkiin, me kuulumme eri poliittisiin piireihin, me edustamme eri maailmankatsomuksia, mutta meillä on jotakin, joka yhdistää meitä yli kuilujen ja se on *aseveljeys.* Meidän olisi muistettava se mitä von Döbeln sanoi eron hetkellä Suomen armeijan rippeille Uumajassa v. 1809: *„Aseveljeys pysyy halki elämän.”*

Vain se, joka on ollut mukana kuoleman kentillä v. 1918 voi ymmärtää täysin mikä kaikki meitä rintamamiehiä on yhdistänyt. — Meitä yhdistävät yhteiset kärsimykset kaksikymmentä vuotta sitten, yhteiset ilot ja surut, voitot ja tappiot. Me makasimme kaikki samassa hangessa, rikkaat ja köyhät, ylhäiset ja alhaiset samoissa harmaissa vaaterepaleissa. Siellä jouduimme eräällä tavalla toteuttamaan keskenämme Herran sanaa: *„Jos jollakin on kaksi viittaa, antakoon toisen sille, jolla ei yhtään ole.”* Vilussa värisevälle toverille olimme valmiit antamaan senkin vaatekappaleen, jota itsekin olisi kipeästi tarvinnut. Jos repun pohjalta löytyi vielä joku jäätynyt leipäkannikka, sitä järsittiin yhdessä yössä valvoen ankarien tähtien alla. *„Ei ole suurempaa rakkautta kuin, että joku antaa henkensä ystävänsä edestä.”* Tästä saarnasi kerran suuren taistelun edellä komppaniamme kenttäpappi. Kohta senjälkeen alkaneessa taistelussa joutuivat eräät nuorukaiset antamaan itsensä alttiiksi pelastaessaan haavoittuneita tovereitaan vihollisen tulen alta. Heidän o m a henkensä ei saanut merkitä mitään silloin kun oli toveri pelastettava kuiviin vuotamasta. — Moni antoi tässä tehtävässä henkensä toverinsa edestä kaksikymmentä vuotta sitten.

Meitä on tässä tilaisuudessa miehiä, jotka ovat taistelleet kaikilla vapaussodan rintamilla: Satakunnassa, Hämeessä, Tampereen edustalla, Karjalassa ja Savossa vieläpä niitä, jotka ovat taistelleet Vienan-Karjalassa, Aunuksessa ja Virossa. Mutta nämä kokemukset ovat meille yhteisiä taistelimmepa silloin millä maan äärellä tahansa.

Hyvin suuri osa sinä aikana taistelleista miehistä elää tällä hetkellä aineellisessa hädässä ja puutteessa. Tässäkin seurakunnassa valtavasti suurin osa rintamamiehistä kuuluu köyhälistöluokkaan. Nämä miehet ovat suorittaneet kuluneen 20 vuoden aikana jatkuvasti rintamapalvelusta muodostaen suuria perheitä ja vieden siten kansakunnan elämää eteenpäin. Moni rintamamies on näiden perheiden hyväksi uhrannut parhaat sielunsa ja ruumiinsa voimat ja siitä huolimatta asuu puute kodissa ja lapset kyynelillä kastavat niukkaa leipäänsä. Naapuripitäjässä elää sydänmaan kolkassa rintamamiesperhe, jossa on 8 lasta pienessä turvemajassa ja muutamat näistä lapsista ovat vielä sokeita. Eräässä Iisalmen syrjäkylässä elättää rintamamies suurta perhettään saunassa. Kun tässä saunassa kävi muudan pappi, kysyi hän mikse perheen isä käy pyytämässä parempiosaisilta apua, sanoi tämä: „Kun olin viime keväänä Helsingissä Vapaussodan 20-vuotisjuhlissa sanoi entinen päällikkömme *Mannerheim:* „Teidän rintamamiesten ei tarvitse kulkea pää kumarassa, vaan teidän on pidettävä se pystyssä.” — Minä näen mieluummin nälkää kuin kuljen kerjäämässä, sillä *minun täytyy totella päällikköäni ja kulkea pää pystyssä, mutta kerjäläisen täytyy kulkea pää kumarassa.”* —

Rintamamiehet eivät ole taistelleet Isänmaan puolesta saadakseen palkkaa tai päästäkseen etuoikeutettuihin asemiin yhteiskunnassa. He ovat tehneet yksinkertaisesti velvollisuutensa palkkaa ja kunniaa pyytämättä. Kuitenkin on kansakunnalla oma kunniavelkansa heille maksettavana. *Sen on pidettävä huoli siitä, ettei isänmaan vapauttajien tarvitse kulkea pää kumarassa.* Kansakunta, joka ei pidä kunniassa historiansa ylpeimpiä muistoja, pyyhitään pois historian lehdiltä. Viime aikoina on tähän ruvettu kiinnittämään suurempaa huomiota, mutta paljon on vielä tekemättä. Teemme kunniaa niille järjestöille, jotka ovat ryhtyneet uhrautuvaan työhön rintamamiesten hyväksi. Rintamamiesten on taasen omasta puolestaan suoritettava velvollisuutensa etteivät syö laiskan leipää. Sellainen rintamamies, joka ei tee kaikkeansa itsensä ja perheensä elättämiseksi on näiden vuosien aikana kadottanut sen hengen, joka v. 1918 rinnassansa paloi.

Rintamamiesten rivit harvenemistaan harvenevat. Yhä useammin ja useammin saamme paljastaa päämme aseveljen paarien ääressä. Ei ole kaukana aika, jolloin

KOLMAS NUORISO

„Tämä nuoriso ei ole elämään väsynyttä niinkuin maailmansodan ampumahaudoissa elänyt, ei pakanallisen elämänhurman kiihoittamaa niinkuin „elämänpalvojain” terveydestään sairaaksi tullut polvi. Tämä uusi nuoriso on herooista. Ikivanha sankari-ihanne on jälleen kerran uudestaan syntynyt tähän aikaan soveltuvassa muodossa. Tällä nuorisolla on voimakkaasti kansallinen sävy, mistä johtuu kussakin maassa joukko erikoispiirteitä. Yhteiset tuntomerkit ovat kuitenkin kyllin selvät. Tämä nuoriso on ennenkaikkea aatteellista ja ankarasti, suorastaan pateettisesti eetillistä. Se tuntee vastuun ja velvoituksen painon ankarana. Sillä itsellään on sankarin elämänkatsomus; se melkein etsii tilaisuutta panna itsensä ja nuori elämänsä alttiiksi, uhrautua ja kärsiä.”

Tämän kuvan uudesta, kansallisesta nuorisosta antaa eräs maamme huomattavimmista kulttuurikriitikoista jouluksi ilmestyneessä maailman kulttuurikriisiä käsittelevässä kirjassaan. Miten toisenlainen onkaan tuo arviointi kuin se, minkä tämä nuoriso on tottunut saamaan „arvovaltaiselta” taholta viimeisten vuosien ja vuosikymmenien aikana. Turha on käydä kertaamaan niitä arvolauseita ja attribuutteja, joilla sen nimi ja toiminta on varustettu milloin jossakin ulkoministeriön toimesta jaetussa „informaatio” pamfletissa, milloin parlamentin yöistuntojen pikkutunneilla annetussa kansanvaltaa pelastavassa lausunnossa, milloin jossakin „muistio” hakemistossa, jota menestyksellä on käytetty ei vain järjestelmän sanomalehtipropagandan aineksena vaan myös oikeuden istunnossa. Puhumatta siitä, mitä irvikuvia ovatkaan kauan kaavaillun ja sittemmin syntyneen kansanrintaman epälukuiset petiittinikkarit oman mielikuvituksensa pohjalla koettaneet tuosta nuorisosta kansan sumennettujen silmien eteen maalailla.

Se on kuitenkin muistettava, että tuo kaikki on ollut politiikkaa — pelon ja mataluuden kyllästämää puoluepolitiikkaa, joka on tuntenut uuden olevan tulossa ja siksi silmittömästi ja keinoja valitsematta iskenyt sitä vastaan.

Kaikkea tuota ajatellen, mitä viimeisten „konstienkin” aikana kansallisesta nuorisosta on yhtyneen rintaman toimesta kansalle yritetty syöttää, halun lainata kappaleen *Lauri Kivekkään* puheesta ylioppilaskunnan kokouksessa 1881, jossa kokouksessa keskusteltiin Snellman-juhlan vietosta.

„Aina siitä pitäen kun Ateenan yhteiskunta ostrakismon nojassa karkoitti suuret miehensä, on ollut kunnottomuuden ja kelvottomuuden virkana vainota etevyyttä. Joka lehdellään opettaa historia, miten miehiä, jotka ovat tahtoneet luoda uutta aatetta ja kumota olevia oloja, ei ole ainoasti ajettu maanpakoon, vaan vieläpä mestattu, hirtetty. Meidän armaassa kotimaassamme nämä tämmöiset keinot eivät ole käytännössä olleet, vaan mitä täällä tiettään, missä täällä ollaan mestareita, on juuri taidossa herjata, soimata, parjata. Ajan merkit osoittavat, että mitä enemmän se joukkio, joka systemaattisesti ponnistaa sitä kansallista uudistusta vastaan, jonka perustajina ovat olleet maamme suurimmat ja jaloimmat miehet, tuntee valtansa raukeavan, sitä enemmän se turvautuu panettelemiseen. Dementiatiooni on ollut tämän joukkion viimeinen keino. Vaan siitä ei ole välittäminen, sillä „missä spitsit haukkuvat”, sanoo Goethe, „siinä nähdään, että jahti käy eteenpäin”. Soisin sanoa niille herroille, jotka eivät tunne Snellmania muusta kuin Helsingfors-lehdestä ja maskeraatilehdistä, joita ruotsalaisen teatterin näyttelijät, entiset Tukholman kyypparit, ovat toimittaneet.” — — —

Sanoaan, ettei historia toistu, mutta me olemme saaneet tuntea, että Suomen kansallisen liikkeen ja kansallisen nuorison taistelun kohdalta ovat isät saaneet kokea samaa kuin nykyinen polvi. Milloin taistelu on ollut tuimin, silloin on menty eteenpäin. Eivät nytkään monet tunne kansallista taistelua ja -taistelijoita kuin eräistä „maskeraatilehdistä”, joitten politiikkaa hoitavat milloin mistäkin ohjattavat marionetit. Eräissä tapauksissa epäilyttävästi Moskovasta ohjatut.

Nykyinen puoluepolitiikka ei suinkaan suosi mitään herooista. Kaiketi siksi, että se itse on „viisas ja ovela keino”. Ei myöskään mitään pateettisen eetillistä — sillä sen ohjeena on — laskelma. Syvä kuilu on olemassa uuden nuorison ja puoluepolitiikan ihanteiden välillä. Erotus on elämänkatsomuksellisen syvä. Puoluepolitiikko hakee hyötyä ja varoo persoonallista vastuuta ja vielä enemmän varoo persoonallista uhrausta. Uusi kansallinen nuoriso „melkein etsii tilaisuutta panna itsensä ja nuori elämänsä alttiiksi, uhrautua ja kärsiä”.

Siinä lähinnä on se „hyvien tapojen” välinen ero — kansanrintamahengen ja kansallisen nuorison hengen välillä. Kumpaan henkeen perustuu Suomen tulevaisuus? Kumpi määrää huomispäivän värit?

R. Ala-Kulju.

---

meitä on jälellä vain pieni joukko, josta ei ole enää paljon rasitusta yhteiskunnalle. Yhä suuremmaksi kasvaa se joukko, joka on päässyt vapaussodassa kaatuneiden tovereiden luokse, yhä pienemmäksi sulaa meidän joukkomme, jotka vielä viivymme täällä. — Mutta me katsomme toivorikkaina tulevaisuuteen. Meidän jäljissämme astuu *uusi nuriso*, joka moninkertaisesti täyttää harvenneet rivimme. Se nuoriso on tässäkin joulujuhlassa palavin rinnoin lausunut runojansa, laulanut laulujansa rohkaistaakseen ja ilahduttaakseen rintamamiesten monesti niin painunutta mieltä. Se nuoriso on valmis astumaan vuorostaan kuoleman ja kunnian kentille silloin kun Isänmaan kohtalon hetki taas lyö. Toivokaamme, että se hetki olisi kaukana, mutta jos se on lähellä *astuu vanha rintamamies nuorten rinnalle lippujen alle antaakseen vielä kerran kaikki alttiiksi Isänmaan edestä.*

Elias Simojoki.

Tulipunaiset kengät

Kirj. PAAVO SUSITAIVAL

Jo menomatkalla pohjoiseen olivat sortavalalaiset kimpussani. Ukoille olikin tullut eri kiire, sillä kolme Siperiasta karannutta saksalaista sotavankia oli pudota tupsahtanut äkkiarvaamatta heidän edelleen huollettavikseen. Olivat näet kauniin kesän käyttäneet vaellukseensa ja syyspuolella Laatokan pohjoispuolta kiertäessään saapuneet muistaakseni Värtsilän pitäjään, mutta täällä joutuneet kiikkiin. Jotkut paikkakunnalle osuneet ryssät olivat heidät äkänneet ja riemusaatossa toimittaneet miehet vallesmannin haltuun edelleen passitettaviksi. Mutta vallesmannipa oli selviytynyt „virkavelvollisuuksistaan" odottamattoman ovelasti. Yöllä olivat vangit — ainakin myöhemmin tehtyjen „kuulustelupöytäkirjojen" mukaan kaivaneet itselleen käytävän poliisiputkasta kivijalan alitse vapauteen ja hävinneet sumuna ilmaan. Tosin pahat kielet kertoivat vallesmannia kovasti muistuttavan miehen parin apurin kera sinä yönä olleen „istutuspuuhissa" putkan seinävierellä — mutta mitäpä tyhmien jutuista.

Karanneet siis olivat putkasta ja nyt vaativat sortavalalaiset vaatimalla, että vapauttaisin heidät „täysihoitolaisista", sillä jatkuva oleskelu ahtaassa yliskamarissa, josta jaloittelemaan pääsi vain pimeällä, ei voinut jatkuvasti olla tarkoituspyrintönä.

Mutta, koska Hallan etappia nyttemmin käytettiin vain Kainuun saloille saapuneita pakolaisia varten ja koska säännöllinen moottoriveneliikenne jääkäri Jussi Sihvon johdolla toimi Vaasan ja Uumajan välillä, pidin parhaimpana ottaa ukot „pakaasiksi" mukaan vasta paluumatkalla ja sovittiin, että sortavalalaiset toimittavat heidät määrättynä iltana ja määrätylle junalle Antrean sanomalehtikioskin taa. Sieltä sitten veisin miehet muitta mutkitta junaan ja mukanani Helsinkiin edelleen toimitettaviksi. Antrean asemasta kohtaamispaikkana sovittiin m.m. senvuoksi, että koska palasin pohjoisesta laivalla Savonlinnan—Imatran kautta oli k.o. asema sopivin.

Niinpä sitten Imatran—Viipurin junan saapuessa iltahämärissä Antreaan — pistäydyin asialle kopin taa. Tapahtui lyhyt esittely ja annettuani lyhyet ohjeet matkan jatkamista varten — nousimme junaan. Varoitin erikoisesti keskustelemasta saksan kielellä — keskellä sotaa kun olimme — sekä suosittelin tekeytymistä — mikäli muita ihmisiä olisi vanuosastossa — mahdollisimman unisiksi ja seuraa vieroksuviksi. Viipurissa toivoin voivani järjestää koko joukolle makuupaikat joten ainoastaan alkutaival oli kärsittävä muiden matkustajien seuraa.

Ja kyllä meillä „kärsimistä" olikin. Heti vaunuun astuessamme huomasin jutun olevan hullusti, sillä vähintäin puolisentusinaa silmäparia — joukossa joku ryssäkin — tarkkaili kiinnostuneena matkuettamme. Alussa en huomannut meissä mitään erikoisen mielenkiinnon aihetta olevan. Vähäiset matkatavaramme olivat — samoinkuin pukumme — siistinpuoleiset ja siis sopivat II luokan puitteisiin jonka oli katsonut sopivimmaksi. Mutta sittenkin täytyi joku kohta olla vialla — sillä tuijotus jatkui härkäpäisen itsepintaisesti. Vihdoin huomasin syynkin. Kengät — tulipunaiset safiaaninahkaiset kengät — herättivät kaiken tämän ihastuksen ja

TULKOON VALO!

Viel' yllä vetten henki Herran
käy syvyyksistä hengittäin
kuin luomistyöhön ryhtyessään kerran
sen pyhä sävel laulaa näin:
jo tulkoon valo yöhön välkähtäin.

———

Se laulu kuiskii vesillämme,
kun pilvet saartaa Pohjolaa,
se liikkuu pirteissämme, metsissämme
ja toistaa taivaan sanomaa:
jo valoon tulkoon lasten kotimaa.

Veet soittaa Luojan säveleitä
ja metsät hiijaa kuuntelee.
Tää sama jumaluuden sävel meitä
kuin pyhä tuuli soittelee:
nää rannat rakastaen kauniiks tee.

Ei koskaan nuku henki Herran
ja yhä läikkyy Suomen veet.
Maa herää suuruuteensa, valoon kerran,
kun kaikuu pyhät säveleet:
maan rakastaen suureks teet.

OIVA PALOHEIMO.

---

huomioon. Siinä ne — piru vieköön koko rakkineet — somistivat erään seurueen jäsenen ulottimia. Kyllähän mustien housujen ja tulipunaisten kenkien muodostama väriyhdistelmä — kampelan värit — aina ovat saaneet sydämeni sykkimään kiivaanpuoleisesti. Niin se nytkin sykki, jotta kurkkuun oli hypätä, mutta ei suinkaan mielihyvästä.

Mistä pahuksesta — kaipa jonkun kiertelevän operettiseurueen pukuvarastosta — lieneekään seuralaiseni jalkineensa varastanut? Jos ne sopivatkin ehkä miehen jalkoihin ja näyttämön palkeille — niin siihen näytelmään, jota meidän tuli näytellä, ne sopivat mahdollisimman huonosti.

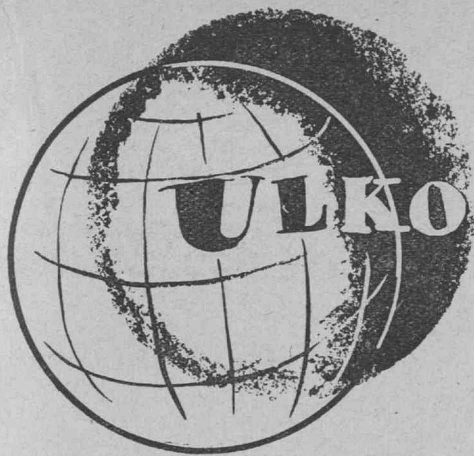
Mutta juna kulki — kansa tuijotti ja me vaikenimme kuin muurit. Joka hetki pelkäsin mitä epämielyttävimpiä kysymyksiä ja varsinkin „esiintymistämme". Viipurin asemalla joka tietysti olisi tulvillaan vetelehtiviä uteliaita ryssiä. Koska „tilannetta" oli hinnalla millä hyvänsä kohennettava päätin ryhtyä epävarmaan yritykseen saada apua konduktööriltä. En kylläkään tuntenut tämän jo vanhemmanpuoleisen miehen mielipiteitä, mutta päätellen hänen ryssiin luomistaan silmäyksistä, rohkenin yrittää.

Menin vaunun välikköön muka asialle konduktöörin jälessä ja päästyämme kahden kesken esitin silmää iskien mitä viattomimmalla naamalla, että me neljä matkalaista, väsyneitä kun olimme, saisimme erikoisen vaunuosaston. Kaikesta päättäen ymmärsi ukko yskän, sillä vilauksessa annettiin I luokan osasto käytettäväksemme. Vieläpä tarjoutui ystävällinen konduktööri hommaamaan meille makuupaikat Viipurissa ja kehoitti meitä muka uneen nukahtaneina odottamaan osastossamme kunnes vaunua voitaisiin mahdollisimman vähin huomioin vaihtaa.

Viipurissa asia järjestyikin parhain päin. Kun päästimme makuuvaunuosastoomme — siihen aikaan nukkui hytissä neljä henkeä — piilotti punakenkäinen matkatoverini pahennusta herättäneet jalkineensa syvälle sijan alle. Helsingin asemalla taas pidimme sellaista kiirettä, että vaikka asemalla saimmekin epäilyttävän „varjon" peräämme, niin autoa ja raitiovaunua pari kertaa vaihtamalla hänet pian karistimme joukostamme.

Mutta katon alle päästyämme oli ensimmäinen tehtävä toimittaa punaiset kengät sinne minne ne kuuluivatkin — rikkalaatikkoon huolellisesti sanomalehtipaperiin käärittynä.

Jos kerran itse karkumatkalle lähden en ainakaan painu matkalle safiaanikengissä enkä sylinteripytyssä. Eräissä näytelmissä on nimittäin näyttelijän herätettävä mahdollisimman vähän yleisön mielenkiintoa.

ULKOPOLIITTINEN Katsaus

Meillä on ilo jälleen säikäyttää patculeita sillä sanomalla, että Unkari on yhdellä sivauksella saanut uudelle armeijalleen a s e e t. Kokonaista 800,000:lle miehelle ja nämä aina suurpiirteisen Adolfin ansiosta. Kun näet itävaltalaiset divisionat liitettiin Saksan armeijaan, saivat ne sekä uudet puvut että uudet kiväärit ja tykit — samaa kaliiperia kuin toisillakin. Näin jouti entinen aseistus Unkarille ja oli se muutenkin samaa mallia kuin mitä unkarilaisilla oli ennestään. Maksukin järjestyi mukavasti. Unkari oli velaksi myynyt vuosien kuluessa satojen miljoonien pengöjen edestä banksiittia — aluminiumin raaka-ainetta — ja Saksa tehnyt alumiinista itselleen uudenaikaisen ilmalaivaston. Nyt maksettiin vanha velka pyssyillä — ja mikäs sen nätimpää sanomme me fascistit täällä pohjoisessakin, mutta Rumanian Carolin viikset taisivat vapattaa kun uutisen kuuli.

Unkarissa siis äkseerataan täyttä päätä kuten Saksassa jo vuosikausia on tehty. Kaikki koituu kyllä aikanaan ryssän ja rappari-jutkujen vahingoksi, mutta siitäpä se kenkä puristaa — t ä ä l l ä k i n.

Harppaamme tämän jälkeen Espanjaan, missä Franco alkoi hyökkäyksensä odotettua aikaisemmin ja täten yllättäen punaiset ja heidän „poskiystävänsä" kautta maailman. Juuri se seikka, että vaikka vakoilijoiden oli onnistunut saada selville hyökkäysaikomus ja siitä siksi uskottiin luovuttavan ja se sittenkin alkoi — yllätti vastustajat. Näin ammattimiehenä — mitä Jussi ei ole — pidämme sitä oikein strategisen kombinatiokyvyn ylivetona. Kas sillä lailla! Kehoitamme kuitenkin odottamaan lopullista suurhyökkäystä vasta helmikuussa, sillä Espanjankin talvi on vuoristoseudussa kova ja asettaa määrätyt rajoitukset sotatoimille.

Kiinnitämme uudelleen arvoisien lukijoittemme huomion — myös patculien — englantilaisten petollisuuteen, joiden diplomaattienkin salkuista löydetään jälkiä mitä laajimpaan p u n a i s e e n juoni- ja vakoiluverkostoon. Tunnemme herrat jo maailmansodan ajoilta m.m. nimikkeet Cotter ja Hoggarth y.m., joten olemme aina varuillamme varsinkin jos vielä viskyä, „missejä" ja vieläpä huvijahti on matkassa kuten eräänä kesänä.

Kuulimme muuten muitakin e n s i k ä d e n tietoja Espanjasta pari päivää sitten. Francolla on ehdoton ylivoima ilmassa. Sen huomaa jo sanomalehdistäkin, joista punaisten ilmasotatiedot ovat tyysten hävinneet — Ranskan antamasta avusta huolimatta. Asiaintila ei ensikädessä riipu koneiden lukumäärästä vaan lentäjien sisusta. Niinpä oli kertojamme nähnyt kahden Francon hävittäjäkoneen pudottavan alas 5 pommikonetta ja ajavan loput viisi pakosalle.

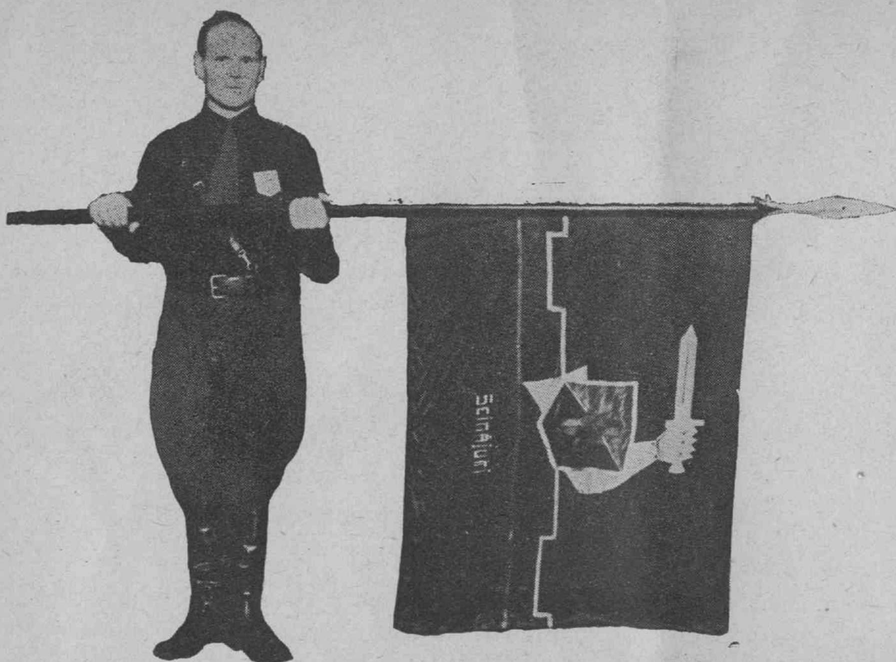
Punainen laivasto — 18 alusta — ruostuu taistelukyvyttömänä Cartagenassa — ja Francon laivasto hallitsee koko rannikkoa. Ei ole punaista aktiivisuutta kohottanut sekään, että ovat saaneet e n g l a n t i l a i s e n (Obs!) meriupseerin ylipäällikökseen, sillä muu upseerikunta on — senjälkeen kun laivaston upseerit murhattiin ja aliupseerien „kyky" ei tepsinyt — korvattu k a u p p alaivaston merikapteeneilla.

Viimeaikoina on kaikessa hiljaisuudessa Ranskan ja myös Englannin avunanto punaisille lisääntynyt. Mutta Mussolini ja Adolffi ovat myös toimeliaita poikia. Barcelona on kai parahiksi juuri saanut selkäänsä, kun Chamberlain saapuu Roomaan kysymään, että mitä herrat oikein haluavat. Ja haluaahan Italia paljonkin, mutta me epäilemme että ensimmäinen ehto tulee olemaan vetää näpit kiltisti pois Espanjan asioista. Sitten seuraa Suez ja Djibuti. Tunisin kysymys jäänee taka-alalle ja Palestiinasta puhutaan myös — mutta salaa.

Englannin petollinen peli alkaa olla lopussa — myös mitä ryssän auttamiseen tulee, sillä Adolf aikonee lähivuosina siivota koko bolschevismin augiaan tallin. Kyllä on jo aikakin!

Mutta ensiksi on Ranskalle ja Englannille vielä kerran huomautettava, että tahti määrätään nyt Keski-Euroopasta käsin. Tämän taitaa uusi exellenssimmekin parhaimpina hetkinään käsittää, joten mikäli „yliherk-

Jatk. siv. 20.

"LIPPU
VIITTAA UUTEEN AIKAAN"

Mustapaitojen edustajakokouksessa Tampereella vihittiin toistakymmentä uutta mustapaitalippua. Lippu on taistelun symbooli, sille vannotaan valat ja sitä seurataan elämään ja kuolemaan. Niin tehkööt myöskin nuoret mustapaitaiset taistelijat.

Yllä: Seinäjoen osaston lippu.

Oikealla: Muutamia Tampereella vihittyjä lippuja.

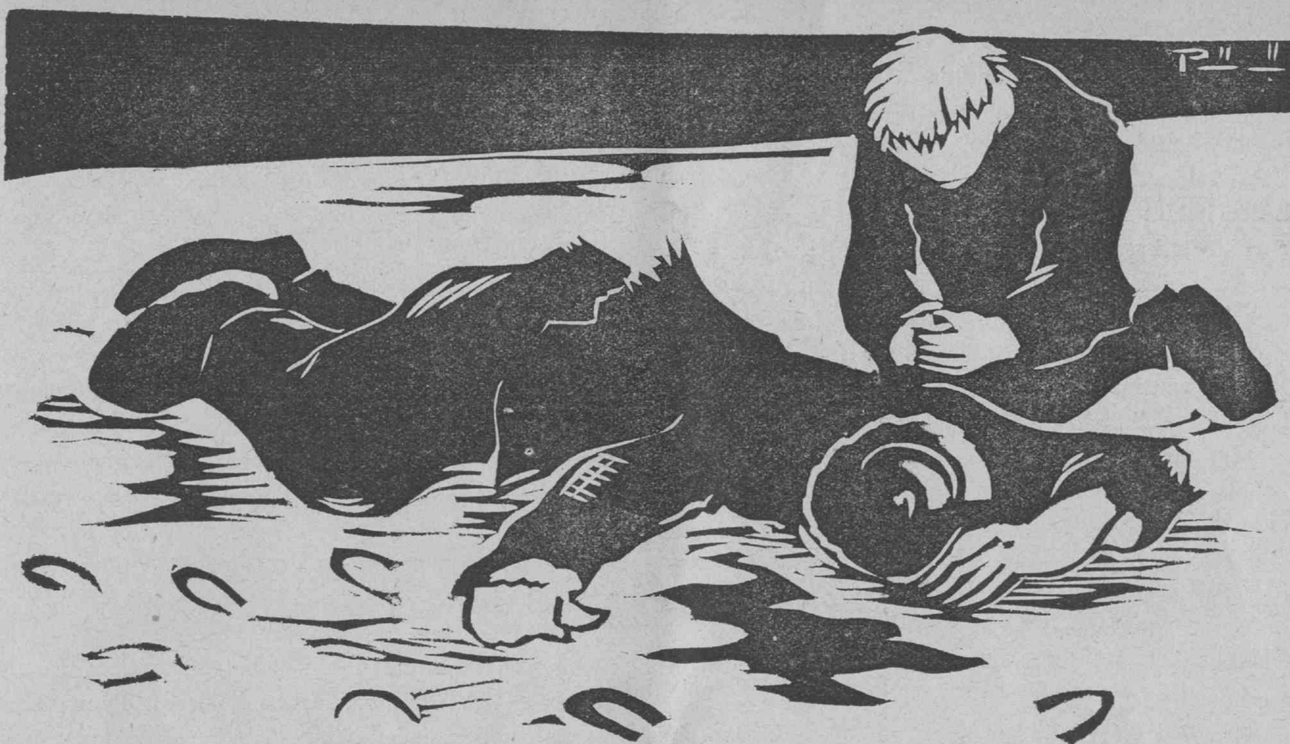
Alh. vas.: Urjalan edustajat lippuineen.

Alh. oik.: Isokyröläisten lippu.

VAARI JA POJANPOIKA

Kirj. Juhani Varsta

Talvinen päivä teki nopeasti loppuaan. Laskeva aurinko heitti viime säteitään yli maan kullaten uhkean honkametsän, kruunaten korkean, lumisen vaaran ja kirkastaen pienen, harmaan pirtin sen alarinteellä. Ylen pieni se pirtti oli, niin matalia sen seinät, että tuskin näkyivät korkeiden kinosten keskeltä.

Pirtin räppänästä kohoili harmaa savu hitaasti, pystysuorana patsaana kohti kuulasta pakkastaivasta ja katosi lopulta sen siniseen äärettömyyteen. Pari pörröistä, harmaata varista nuokkui huurteisessa pihakoivussa. Kylmä oli, sen tunsivat varispolot ruumiissaan ja pörröttivät pörröisiä höyheniään vieläkin enemmän, niin että ne näyttivät kahdelta harmaalta lankakerältä.

Nälkäisiä ne myös olivat. Pitkä, hyvin pitkä aika oli kulunut siitä, kun ne viimeksi olivat ruokaa saaneet. Maassa vieraili näet suuri nälkä ja sen mukana oli saapunut sota. Sodan takia olivat mökin pojat lähteneet rakasta isänmaataan puolustamaan ja samoin olivat tehneet tuhannet muut pojat. Ja monen perättäisen katovuoden takia oli variksilla nälkä, nälkä oli myös mökin nyt ainoalla asukkaalla, vanhalla isännällä, niinkuin oli nälkä suuren Suomenmaan kaikilla asukkailla.

Pirtin ovi avautui narahtaen, pilvenä tuprahti lämmin ilma ulos hyiseen pakkaseen. Mökin vanha halliparta astui ulos ja tassutteli keskelle pientä pihaansa. Työnsi kädet rikkinäisten housujensa taskuun, vilkaisi sitten taivaalle, katsahti auringonlaskuun, tähyili metsäänkin ja mutisi suureen partaansa: „Leuto tulee, leuto, ja lunta sataa".

Silmäsipä siitä myös läheisen järven jäälle ja hämmästyen keksi sieltä pari pientä, liikkuvaa pistettä. Ukko tähyili niitä tovin tiukasti, silmäkulmat kureessa, suu mutrussa, ja mutisi sitten: „Ihmisiä ovat, Luoja paratkoon, ihmisiä. Kun eivät vain taloon tulisi". Kääntyi siitä takaisin pirttiinsä, kömähti kyljelleen penkille, työnsi toisen käden korvallisen alle ja sahasi kohta hirsiä, niin että orret tärisivät.

Järven selällä tosiaan vaelsi kaksi matkamiestä kahlaten vaivaloisesti upottavassa, jääkuorisessa hangessa. Väsyneitä olivat molemmat, sen saattoi jo kaukaa havaita.

Toinen kulkijoista oli iäkäs, valkopartainen vanhus, joka mustaan ryhmysauvaansa nojaten paarusti väsyttävää tietään. Toinen taas oli aivan pieni poikanen, kymmentä talvea tuskin vielä nähnyt, mutta poissa oli jo silti lapsuuden kukkeus hänen kasvoiltaan. Molempien asu oli synkän ryysyinen, päässä kurja karvareuhka, säkkiinkiedotut jalat olivat työnnetyt rikkinäisiin tuohivirsuihin. Vanhuksen asua täydensi vielä tuohikontti, joka kovin tyhjäntuntuisesti heilahteli hänen hartioillaan. Niin astuivat he eteenpäin, hitaasti ja horjuen, toinen toistansa tukien.

Takaapäin alkoi äkkiä kuulua tasaista, tahdikasta töminää, aluksi hiljaista, mutta nopeasti voimistuvaa; se oli jäällä laukkaavan hevosen kavionkapsetta.

Ratsastaja läheni nopeasti matkalaisiamme, — pian oli hän heidät saavuttanut. Hän oli mustanpuhuva, vinonenäinen kasakkaupseeri, komeisiin turkkeihin puettu. Kädessään oli hänellä viuhuva solmuruoska, nagaikka, ja vyössään roikkui pitkä sapeli ja ratsuväen pistooli. Hän karautti vaahtoavalla ja huurteisella ratsullaan aivan matkalaisten eteen ja kysyi kovasti äidinkieltämme rääkäten tietä „Järvipeen kyleen".

Poika katsoi arasti rumannäköistä ryssää ja hänen huohottavaa hevostaan, vanhus sensijaan kerran vain vilkaisi.

„Ryssä olet, koirankuonolainen", jupisi hän itsekseen ja tarpoi edelleen. Kasakkaa se suututti, vihaisesti läimäytti hän ruoskaansa ja kiroillen tiukkasi uudelleen. Nyt ukko pysähtyi, kääntyi kasakkaan päin ja katsoi tätä tuimasti.

„En minä ole ryssiä opastanut ennen, enkä tee sitä nytkään", murahti hän sitten, kopautti sauvallaan jäähän vahvistukseksi ja kääntyi taas matkaa jatkamaan.

Nyt aron pojan kuuma veri kuohahti. Vimmatusti ryssää molottaen kohotti hän nagaikkansa ja sivalsi vanhusta kasvoille.

Äkisti ukko pysähtyi ja kääntyi nopeasti kasakkaan päin. Siniset silmät, äsken vielä synkkää epätoivoa heijastaneet, säkenöivät nyt raivoisaa vihaa. Kasvot olivat valahtaneet kalpeiksi ja otsalta valui verta pienenä purona valkealle parralle, josta se nopeasti pisaroi maahan punaten lumen. Niin seisoivat molemmat vihamiehet siinä toisiaan tuijottaen. Ryssän otsassa oli kiihtymys maalannut vanhan arven tulipunaiseksi juovaksi, joka ulottui vasemmasta silmäkulmasta tukanrajaan saakka.

Sen äkkäsi ukkokin ja huohotti kiihtyneenä: „Tulipunainen arpi. 'Viisto nenä'. Sinä ryssä, sinä roisto, sinä surmasit ainoan poikani, sinä raiskasit nuoren tyttäreni, sinä poltit minun kotini, konna!". Silmittömän raivon valtaamana kohotti hän raskaan ryhmysauvansa ja kolautti kasakkaa päähän, kerran, kahdesti.

Jo sai ryssäkin ruoskansa liikkeeseen ja tiukka lyönti räsähti ukon kasvoille, vaan eipä se hillinnyt häntä yhtään, öljyä se vain oli tuleen. Silloin tempasi iivana vyöltä pistoolinsa, tähtäsi, laukaisi, ja pää murskana vaipui vanhus hankeen.

Raa'asti nauraen, savuava tussari kourassaan, katseli ryssä näkyä. Sitten huomasi hän pojan, työnsi pistoolin vyöhönsä ja ajoi tämän luo.

Poikaa hirvitti katsellessaan kasakan mustapartaista päätä, hänen pistävän mustia silmiään, välkkyviä hampaitaan, paukkuvaa solmuruoskaansa ja jykevää pistooliaan. Ja vaarin tuo oli syössyt verissään maahan . . .

„Aa, sinu muoshka, sinu opstamas minut tie", solkkasi ryssä ja sieppasi pojan eteensä satulannupille. Pojan valtasi sokea kauhu, hän alkoi reutoa ja rimpuilla kuin pikku paholainen, mutta mitäpä se olisi auttanut. Kasakka pakoitti ratsunsa liikkeelle ja pian oltiin hyvässä ravissa.

Silloin pojalle muistui mieleen pieni puukkonsa, äkisti tempasi hän sen nyrkkiinsä ja tavoitti lyödä iivanaa sääreen. Puukko osui kuitenkin hevosen kylkeen, kahvaa myöten se upposi värisevään lihaan. Hevonen pillastui ja aloitti semmoisen polskan, että kasakallekin, aron hevospaimenelle, se oli liikaa. Molemmat ratsastajat sinkosivat satulasta, poika selälleen jäälle, ryssä sensijaan tarttui koivistaan kiinni jalustimiin ja jäi roikkumaan niihin. Ratsu karkasi hurjaan laukkaan ja moukaroi kavioillaan mölisevää ryssää.

Samana iltana tuli rannalla olevan mökin pihaan nääntynyt, vaahtoava ratsu laahaten perässään kuolleen kasakan veristä raatoa. Ukko korjasi molemmat huomaansa, ryssänraadon hän hautasi metsään ja ratsun teurasti turvaten siten elantonsa kesään saakka.

Mutta jäällä makasi pieni sankari tajuttomana, kalmankalpeana. Lopulta hän kuitenkin heräsi, siniset silmät avautuivat hiljaa ja verettömiltä huulilta kumpusi hiljainen valitus. Hän kömpi horjuen pystyyn, kovin tuskallista se oli, sillä jalka oli nyrjähtänyt pudotessa, koko ruumis oli kylmän kohmettama ja pää tuntui olevan kuin tulessa.

Hän katseli ympärilleen. Se paha, mustapartainen, ilkeänhajuinen ryssä oli kadonnut, ei näkynyt missään. Poika rauhoittui ja huomatessaan vaarinsa vielä makaavan jäällä vähän matkan päässä, lähti hän kulkemaan tätä kohti.

Poika seisahtui vaarinsa ruumiin äärelle, katseli sitä kammostuneena. Päälaki oli murskana, aivot valuneet mustana, tahmeana, hyytelömäisenä massana hangelle. Vanhat ryppyiset kasvot olivat kalvaat ja kuoleman jäykistämät, mutta vieläkin oli niillä uhmaava, ylpeä ilme. Solmuruoska oli repinyt kasvot riekaleiksi, uurtanut syviä vakoja lihaankin, olipa se tempaissut kappaleen valkoista partaakin irti. Käsi puristi vieläkin kouristuksentapaisesti ryhmysauvaa, joka oli jäänyt uhkaavasti törröttämään pystyyn.

Poika kosketti kädellään ukon kasvoja: jääkylmät olivat. Poika puristi ukon kättä: jääkylmä oli sekin.

„Vaari, vaari!" parahti hän tuskaisesti, valittaen. Hän lysähti polvilleen, heittäytyi vaarin ruumiin päälle, painoi polttavan, sairaan päänsä vaarin kylmää rintaa vasten ja valitti hiljaa, nyyhkyttäen.

Ilta muuttui yöksi ja tähdet taivaalla syttyivät palamaan. Yhä vielä makasi poika vaarinsa ruumiin päällä, mutta valituksensa oli lakannut, lakannut ainiaaksi.

TAISTELU ALKAA

Novelli.

Punaisen Tampereen työväentalon kokoussalin perällä seisoi Sakari huumaantuneena, innostuksesta vapisten. Ammattiliiton asiamies oli äskettäin puhunut rohkein ja voimakkain sanoin satoja vuosia, vuosituhansiakin käydystä taistelusta omistavan luokan ja köyhälistön välillä. Koko historian ajan on valta ollut riistäjillä, kapitalisteilla, mutta nyt on koittanut aika, jolloin osat vaihtuvat — „Työläinen ei enää tahdo olla orja, vaan itsetietoinen ja vapaa kansalainen, ei ruoskan alle nöyrtyvä eläin, vaan riippumaton ihminen!" oli asiamies huudahtanut.

Nuo sanat olivat voimallaan osuneet Sakarin sydämeen ja ne hallitsivat niitä tunteita, jotka silloin hänen sielussansa läikähtelivät. Ihminen, itsetietoinen ja vapaa! Koskaan aikaisemmin ei hän ollut tällaista ajatellut eikä liioin työtänsäkään minkäänlaisena orjuuttavana pakkona. On kyllä totta, että jo nuorena hän joutui omalla työllään elämään, vieläpä osittain elättämään äitinsä ja pikkusiskonsakin, sillä isä oli kuollut jo pojan kansakoulua käydessä, eikä sairaalloinen äiti pystynyt vähäisillä pyykki- ja siivoushommillaan suuria ansaitsemaan. Työ oli kuitenkin tullut nuorukaiselle niin läheiseksi, että muutamien päivien joutenolo oli tuntunut oudolta ja ikävältä. Salaa hiipi nyt hänen mieleensä uusia ajatuksia; hän muisti, kuinka väsynyt hän useinkin oli rakennuksilta palatessaan ja miten säännöllisesti puute pyrki ahdistamaan hänen sekä äidin ahkeruudesta huolimatta. Työn orja, — eikö hänkin ollut olosuhteiden pakosta työn orja! — Internationaalin sävelet saivat voimallaan ja rytmillään veren kiivaasti kiertämään ja sanat iskivät käskynä aivoihin: „Työn orjat, sorron yöstä nouskaa!"

Ammattiyhdistyksen kutsuma rakennustyöläisten kokous oli loppunut ja sen tuloksena oli päätetty rakennustyömaalla ryhtyä lakkoon. Asiasta käytyä keskustelua oli Sakari seurannut vain puolella korvalla, ja vastustuskannalla olevien puheethan olivat häipyneet „alas petturi!" ja „pelkuri!" huutoihin. Hän kyllä ymmärsi, — siitähän olivat useat puheenvuorojen käyttäjät, vieläpä ammattiliiton asiamieskin, maininneet, — että lakko, huolimatta avustusrahaston riittävyydestä pitkänkin työtaistelun ajaksi, oli vaativa henkilökohtaista taloudellistakin uhrautumista. Mutta vähät siitä; koko sorretun luokan voitto on kyllä korvaava sen moninkerroin! Mahdollinen epäonnistuminen ei hetkeksi-

---

Hänen sielunsa oli tavannut vaarin sielun ja yhdessä he taas vaelsivat siellä, missä ei koirankuonolaisia ole.

Talven kuningas huomasi surullisen ryhmän, ja sen jäisen sydämen täytti syvä sääli. Hellästi se heitti valkoisen viittaansa sankarien kylmentyneiden ruumiiden päälle, ja rauha vallitsi taas jäällä. Tähdet taivaalla olivat kovin surullisia, sillä ne tiesivät, että vielä oli sorretun Suomi-paran kestettävä monta pitkää, kovaa ja veristä vuosisataa, ennenkuin sen miehet taistelisivat vapauden itselleen.

kään välähtänyt hänen aivoihinsa, vielä vähemmän hän epäili lakkoon kiihoittavien toveriensa vilpittömyyttä. Siihen oli hän itse liian rehellinen ja kunnon mies! Vasta illalla, kerrottuaan innostusta ja tarmoa uhkuvin silmin kokouksesta äidilleen, kohosi sydänalaan selittämätön ahdistus ja kuvitelmiin syntyi hienoista epäilyä. Miksi kihosi äidin silmiin kosteutta ja miksi hänen äänensä värisi kohottavana ja syyttävänä.

— „Isäsi ei olisi koskaan antautunut niiden valtaan, jotka kaiken korkean ja pyhän hävittääkseen johtivat kansan kahdeksantoista kevään kauhuihin ja veljessotaan." — „On syntynyt uusi sukupolvi, joka on luova uuden ajan. Me emme tahdo enää elää orjina vaan vapaina ja riippumattomina ihmisinä!" oli poika silloin kerrannut vastaukseksi asiamiehen sanoja. Mutta täällä kotona, äidille lausuttuina ne eivät olleetkaan samantuntuisia edes Sakarinkaan mielestä. Kokouksessa syntyneeseen innostukseen sekoittui jotakin outoa, vastakkaista viriä ennustaen myrskyä ja aatteiden ristiaallokkoa nuorukaisen sydämessä.

— — — — — —

Lakkoa oli kestänyt jo muutaman viikon, eikä loppumisesta ollut tietoakaan, vaikka rakennus kohosikin ilmaantuneiden työnhaluisten avulla miltei entisellä nopeudellaan. Sakarin sisu ei antanut peräksi, vaikka lakkoavustukset olivat supistuneet ja olosuhteet pakoittivatkin. Äidiltäkin olivat ansiot kokonaan loppuneet, kun ankara keuhkokuume oli kaatanut hänet sairasvuoteelle. Epäilys oli kyllä saanut nuorukaisessa entistäkin suuremman vallan ja usein oli hänen pakko huomata, ettei kannustin uhrautuvaisuuteen tahtonut kannattaa ja kestää. „Onko tämä oikea tie?" toistui päivä päivältä. Joskus aikaisemmin oli työ tuntunut raskaalta ja usein työmaalta palatessaan hän oli ollut sangen väsynyt. Nyt oli toisin; tyhjänpäiväinen kotona olo ja kaupungilla kiertäminen teki mielen apeaksi ja jäsenet tuntuivat hervottomilta. Synkkää oli katsella sairasta äitiä ja puolinälkäistä pikkusiskoa. Koti oli viime aikoina menettänyt niin äärettömän paljon; sen ilmapiiri oli raskas, milloin syyttävä ja luotaantyöntävä, se aivan pakoitti kaduille harhailemaan Mutta siellä oli vieläkin oudompaa: ikäviä, yksitoikkoisia kivimuureja ja vieraita ihmisiä, joilla kaikilla oli omat kiireensä ja omat huolensa ja hommansa. Aivan näytti siltä, kuin he kiireesti kulkiessaan tehtaisiin ja virastoihin, kukin toimipaikkaansa tai sieltä kotiin, ihmetellen ja säälivästi hymyillen vilkaisivat häneen, tyhjäntoimittajaan ja vetelehtijään. Silloin tällöin tuli vastaan jokin nuori lakkolaistoverikin ja pysähtyi teennäisen huolettomasti ja ikäänkuin ylimielisen omanarvontuntoisesti juttelemaan.

„Illalla on taas talolla tanssit, railakkaat sittenkin. Lähde kerrankin mukaan, turhaa meidän, piru vie, on murjotella! Näytetään vain porvareille iloista naamaa, etteivät luule meidän pikkujutuista lannistuvan!"

— Kummallista, miten noilla lakkolaistovereilla, tuumiskeli Sakari itsekseen, riittää rahaa jokapäiväiseen huvitteluun ja juopotteluun, vaikka minä en pysty avustuksilla edes ruokamenoja peittämään. —

Varsinkaan nyt työnseisauksen aikana ei Sakari käynyt minkäänlaisissa huveissa, mutta työväentalolla hän sensijaan oli useissa lakkolaisten kokouksissa, luullen saavansa vielä sieltä innostuksen voimaa, joka lakon alkamiskokouksessa sai hänet valtaansa. Mutta tyhjin sydämin hän palasi joka kerta. Väittely ja riitely, välillä jokin suuriääninen, innostavaksi tarkoitettu puhe, jonka sanoista kuulsi suoranainen teeskentely, siinä noiden kokousten nykyinen kulku. Osanottajatkin olivat huvenneet niin vähiksi, että heidän haluttomasti laulamansa „Kansainvälinen" kuului Sakarin korvissa naurettavalta ruikutukselta sen mahtipontisten sanojen rinnalla.

Koitti päivä, jona tautinsa murtamana äitivanhus jätti maallisen elämän. Jo aikaisemmin oli Sakari tuntenut itsensä vieraaksi ja yksinäiseksi, tähän maailmaan sopimattomaksi, mutta nyt kävi elämä kertakaikkiaan kolkoksi ja tarkoituksettomaksi. Horroksissa hän päivästä päivään suoritti välttämättömät askareet; tuskin hän kuunteli vähälukuisen sukulais- ja tuttavajoukon lohdutuksia. Sydämessä ei ollut muuta kuin tuskaa ja tyhjyyttä, tajuttomasti jotakin kaipaavaa tyhjyyttä.

Muutama sunnuntai hautajaisten jälkeen astuskeli Sakari Hatanpään valtatiellä, kun kirkkaan aamuilman läpi kajahti reipas marssilaulu ja suljettuna rivistönä marssi esiin ryhdikäs nuorisojoukko.

— „Nyt marssii joukko musta . . . ."

Sakari kyllä tiesi, mitä nuorisoa se oli, olihan hän useammin kuin kerran tai pari kuullut mustapaidoista puhuttavan. Hän jäi tien viereen seisomaan osaston marssiessa ohitse ja lähti uudestaan liikkeelle vasta sitten, kun marssin iskevät — ja omituisen sytyttävästi tehoavat sävelet olivat ennättäneet hävitä avaruuteen.

Yht'äkkiä palasivat jälleen mieleen asiamiehen talolla lausumat ajatukset. — Työläinen ei enää saa alentua orjana elämään! Nuo sanat nostivat mieleen uusia tunteita. Vihan ja rakkauden. Vaistomaisesti hän mietiskeli niitä syytöksiä, joita talolla ja toveripiirissä, yksinpä toveripiirissäkin syydettiin: Työläisten pettäjät, kansan sortajat, lapualaisroistot ja sinimustahuligaanit! Olivatko nuo syytökset totta vai valhetta? Sakarin teki mieli huudahtaa: „valhetta!" sillä tuo marssiva joukko edusti kokonaan toisenlaista nuorisoa kuin työväentalon tanssi-

SINIMUSTAN SIVALLUKSIA

Joulu on pahalla puolella, vuosi vaihtunut ja kuuset kannettu pihalle.

Pyhinä olemme kuunnelleet radiota ja lukeneet sanomalehtiä. Olemme havainneet, että suureen joulusanomaan „maassa rauha" on nyt sisällytetty pienoinen ja kavala poliittinen vivahde. Tämä tuli mieleemme varsinkin kun tutkimme tai kuuntelimme niitä lukemattomia *„katsauksia"*, joita radio ja sanomalehdet yleisölle toimittivat. Luimme ja kuuntelimme katsauksia maan taloudellisista oloista, olympialaiskisoista ja ennen kaikkea hallituksemme suurenmoisista saavutuksista. Lopultakin on „sovinnon viikko" saatu venymään koko vuoden pituiseksi, lopultakin on suomalaisuuskysymys ja tullikysymys ratkaistu sekä saatu kansanvallan ja rauhan tueksi vakinaistettu valtiollinen poliisi, jota kuulimme erikoisesti ylistettävän!

Kansanrintaman saavutusten ketju oli tosiaan täydellinen. Mutta siitä huolimatta tekisi mielemme hieman lisätä arvoisan yhteisrintamamme sotasaalisvarastoa esimerkiksi seuraavaan tapaan:

Kuluneen vuoden aikana ovat säät pysyneet erikoisen suotuisina, talonpojat ovat saaneet viljansa talteen eikä yhtään köyhää rintamamiestä ole tiettävästi majoihinsa paleltunut, josta kunnia luonnollisesti kuuluu arvoisalle hallituksellemme.

Yhteisrintaman innoittamana on yritteliäisyys huomattavasti kasvanut. Niinpä on Peräkylän Pulkkilaan rakennettu uusi kauramylly ja suutari Parikka Petäjärveltä ostanut uudet lestit.

Maan taloudelliset olot ovat hyvät. Niinpä ei ketään ole menneenä vuotena kuollut nälkään.

Maan kieliolot ovat vakiintuneet. Niinpä yliopistossakin yhä edelleen puhutaan *ruotsia* ja kansanvaltainen järjestys tulee takaamaan sen, että jatkuvastikin niin tapahtuu.

Parlamenttaarisia ja kansanvaltaisia laitoksiamme on yhä kehitetty. Niinpä on Helsingin poliisilaitos saanut *panssariauton* ja valtiollinen poliisi *uuden päällikön.*

Ulkopoliittisia suhteita on yhä edelleen tarmokkaasti hoidettu. On tahdottu pitää yllä hyviä välejä kaikkiin maihin. Erikoisesti on tehty työtä *Neuvosto-Venäjän ja Suomen* lähentämiseksi toisiinsa ja tässäkin päästy suurenmoisiin tuloksiin. Niinpä ei esimerkiksi *rajaloukkauksia* ole tapahtunut läheskään niin useita kuin *Ison Vihan* tai *Suomen Sodan* aikana ja vain *yksi rajavartija on ammuttu.* Erikoisena *parlamenttarismimme ulkopoliittisena muistomerkkinä* voidaan pitää Moskovaan rakennettua, toistakymmentä miljoonaa maksanutta *lähetystötaloa.*

Se, että esimerkiksi metsätyömailla on *työttömyyttä,* ei ole yhteisrintaman syy. Kuten muistettaneen, sai surullisen kuuluisa *Lapuan Liike* aikaan yleismaailmallisen pulakauden ja sen yhtä surullisen kuuluisa jatko IKL on pilannut metsätyöläisten palkat.

Siksipä onkin ryhdytty reippaisiin otteisiin sen lakkauttamiseksi. Ikävä vain, että Helsingin raastuvanoikeuden kolmannella osastolla sattui olemaan eräs *„nuori tuomari"*, joka kunnioittaa lakia enemmän kuin esivaltaa.

Paljon muuta yhtä positiivista on yhteisrintamamme saanut viime vuotena aikaan. Sellaiset väitteet, että armeijamme on puutteita täynnä, rintamamiesten eläkkeet liian pienet, ulkopolitiikkamme päin hongikkoa ja kansamme eripuraista, ovat vain pahojen fascistien mustamaalauspropagandaa. Samoin sellaiset puheet, että suhteellisen hyvät taloudelliset olomme johtuvat hyvästä yleismaailmallisesta tilanteesta, ovat myös pelkkää pötyä. Kaikki hyvä, mitä maassa tapahtuu, on luonnollisesti hallituksen ansiota ja kaikki paha fascistien syytä.

Toivottavasti saamme ensi vuonna tähän aikaan sanoa, että Espanjan ja Kiinan sodat ovat viisaan ulkopoliittisen asiainhoitomme vuoksi päättyneet. Tai sitten, että yhteisrintama on tehnyt uuden, suurenmoisen keksinnön: *Neuvosto-Suomi.*

Sinimusta.

---

sakki ja päihtyneinä kaduilla kiertävät lakkolaiskaverit, jotka tavatessaan usein kertoivat edellisen öisistä tahi -iltaisista inhoittavista „urotöistään". Kuitenkaan ei nimetön ja tahdoton vihan ja katkeruuden tunne tuota mustapaitaista nuorisoa kohtaan tahtonut otettaan hellittää, sitä oli liiaksi hoidettu ja kasvatettu korkean ja ylevän tunnuksen, vapauden varjolla.

Tuon pyhäaamun tapaukset muodostuivat kuitenkin käänteentekeviksi nuorukaisen tunne- ja ajatusmaailmassa, ehkäpä koko elämässä. Jonkun päivän kuluttua luki hän ilmoituksen mustapaitojen puhetilaisuudesta, samana päivänä pidettävästä kuin lakkolaistenkin kokous työväentalolla.

En tiedä, kuinka suuri yleisömäärä lakkolaisten kokouksessa oli, mutta sen tiedän, että mustapaitojen tilaisuudesta palasi muuan nuorukainen silmät innosta kiiltäen ja kasvot oudon kuumasti hehkuen, nuorukainen, joka sinne oli arasti, kuin salaa hiipinyt perimmäiselle penkille istumaan ja silloin tullut tuntemaan uuden sukupolven, oman sukupolvensa. Puheet, laulut, lausuntakuoron esitykset, koko sen ilmapiiri julistivat uutta aikaa ja todellista vapautta, todellista veljeyttä ja todellista rakkautta.

— — — — — —

Uudet tuulet puhalsivat Sakarin sydämessä tyhjyyttä ja vääryyttä vastaan. Oli alkanut aatteiden myrsky, taistelu kahden maailmankatsomuksen välillä.

Hannu Hämäläinen.

Kulttuuriaktivismia

»SANA JA MIEKKA»

Toissa jouluksi ilmestynyt Susitaipaleen „Ahvola”-kirja herätti suurta huomiota ja arvostelu asetti sen yksimielisesti vapaussotakirjallisuutemme parhaimmiston joukkoon.

Nyt on eversti Susitaipaleen toinen sotakirja *„Lentävä komppania”* ilmestynyt ja saanut yhtä lämpimän vastaanoton. Siinä kuvaa tekijä „lentävän komppaniansa” liikkeitä Kannaksella ennen osanottoaan Ahvolan taisteluihin. Susitaival kuvaa sotaa rehellisesti, elävästi, mieliin painuvasti.

Sotakirjallisuuden ehkä kuuluisin teos on „Länsirintamalta ei mitään uutta”. Siinä esitetään sota tunnottomaksi, järjettömäksi ja päämäärättömäksi ihmismassojen tuhoamiskeinoksi; sotilaat tuskin tietävät, minkä vuoksi henkensä heittävät. — Susitaipaleelle on sota kokonaan toista: Jaloa vapaustaistelua, jossa kärsityt uhraukset — runsaatkin — ovat pieniä suuren päämäärän rinnalla. — Nykypolven täytyy oppia kuolemisen taito. — Vapaussodan päivinä se osattiin, mutta entä nyt? — Juuri oikean vapaussotahengen tulkkeina ja säilyttäjinä tällaiset jalot teokset kuuluvat jokaisen isänmaallisen kodin kirjastoon.

★ ★ ★

On puhuttu paljon „tuntemattomasta Japanista” ja sen „noususta keltaisen vaaran” lumiauraksi. Länsimaille on Japani ollut tähän saakka vain itseensä sulkeutunut, kuolemaa halveksuva sotilas, jonka kasvot ovat ilmeettömän kovat.

Kenraali *Wallenius* teki matkan tuonne tuntemattomaan itään ja palattuaan sieltä kirjoitti kirjan *„Japani marssii”*. Luettuaan tuon teoksen, ei Japani ole enää vain tuntematon, salaperäinen pelottava maa, vaan voimakas, yhä nouseva suurvalta, jonka kansalaisilla on omat käsityksensä elämästä ja kuolemasta, omat tapansa ja oma sivistyksensä.

„Japani marssii” kuvaa sotilaskansaa, se on sotilaan kirjoittama ja sillä on „sotilaallinen” nimi, mutta siitä huolimatta antaa kirja täydellisen kuvan japanilaisten uskonnollisista käsitteistä, taiteesta j.n.e. Sen loihtima maailmankuva on ankara, „japanilainen” ja se kerta kaikkiaan kiehtoo lukijan.

Toivomme, että „Japani marssii” Suomen kansan keskuudessa voitollisesti. Tänä rappeutuneitten arvojen valtakautena on terveellistä tutustua kansaan, jolla on teräksinen henki ja teräksinen ruumis.

★ ★ ★

Olavi Paavolainen matkustelee melkein yhtä paljon kuin herra Holsti aikoinaan. Viimeisen retken tuloksena on ilmestynyt kirja *„Risti ja hakaristi”*, joka kuuluu trilogiaan *„Pako pimeyteen”*. Teoksessaan Paavolainen viitoittaa *„suuren linjan”*. Ei ole muka olemassa fascismin ja bolshevismin välistä taistelua, vaan kristinuskon ja pakanuuden välinen sota! Tämä ei mielestämme ole se „uusi maailmankuva”, jonka Paavolainen kuuluu teoksessaan esille manaavan, eikä tämän huomion takia olisi tarvinnut ulkomaille matkustaa, sillä jo kaksi vuosituhatta ovat kristillisyys ja pakanallisuus taistelleet keskenään. Sitäpaitsi voimien sijoitus rintamassa on aivan mielivaltainen. Pakanuuden voimiksi esittää tekijä fascismin, natsisimin ja bolshevismin, kristinuskon puolustajiksi taas demokraattiset valtiot sekä — *marxilaisuuden,* jonka viimeksimainitun kuulumista kristinuskon puolustajain joukkoon tekijä pitää *luonnollisena* ja *johdonmukaisena* seikkana. Emme käsitä johdonmukaisuutta, joka asettaa esim. marxilaisuuden ja bolshevismin *eri puolille katusulkua!*

Paavolainen on tahtonut erikoisesti painostaa ja alleviivata kansallisten liikkeitten pakanallista luonnetta ja tämä on kirjan se puoli, jossa hän huitaisee ilmaan.

Mutta kuvatessaan esimerkiksi Euroopan uutta nuorisoa ampuu tekijä suoraan maalitaulunsa sisimpään ympyrään. Hänen havaintonsa tässä suhteessa ovat to-

Jatk. siv. 20

Suomalainen veri

Viime kirjoitelmassamme totesimme, että Suomen suku on Euroopan suuri tuntematon. Sen alkuperän tutkiminen on tarjonnut yllin kyllin sijaa yhtä hyvin romanttisille kuvitelmille kuin ruotsinmaalaisille ylemmyystunnoillekin. Meidän pohjanperäläisten sukujuuria on etsitty sekä Noakin arkista että aasialaisista mongoolinteltoista. Uusi rotututkimus on kuitenkin ainakin ulkomaisten tiedemiesten edustamassa muodossa osoittanut, että meidän „eurooppalaisuutemme" on nähtävästi vanhempaa perua kuin skandinaavien. Ovatpa jotkut tutkijat, kuten viime kerralla huomautimme, väittäneet meitä n.s. „germaanien" kanta-isiksi ja siten aukaisseet muinaisuuteemme näköaloja, jotka monesta ruotsalaisen historiankäsityksen hapattamista kirjoista läksynsä lukeneesta tuntunevat pyhänhäväistykseltä.

Mutta vaikkakin meidän sukupuumme näin siis istutetaan Eurooppaan, jopa varsin lähelle niitä alkulähteitä, joista germaaninenkin veri on alkuisin, jää kansamme „länsimaisuus" sittenkin sangen kiistanalaiseksi. Siitä pitäen kun ruotsalaiset valtasivat maamme, on kansamme pyhäksi tehtäväksi esitetty jonkinlaista länsimaisen sivistyksen portinvartijan osaa itää vastaan. Tämä ylevä vartiotehtävähän ja sen ylistely ovat vielä tänäkin päivänä kaikkien juhlapuheiden teemana „isänmaallisista" juhlapäivällisistä aina syrjäisimmän salokylän nuorisoseuran kesäjuhliin saakka. Esitetään, että Suomen kansan menneitten vuosisatojen kunniakkaimpana sisällyksenä on ollut taistella länsimaisen sivistyksen puolesta. Minkälaista tuo taistelu on ollut ja mitä siitä meidän *oma, kansallinen olemassaolomme* on hyötynyt, siihen puutumme muutamissa seuraavissa kirjoituksissamme. Mutta sanottakoon tässäkin, että Suomen kansa on sangen huonosti viihtynyt siinä kulttuurissa, minkä valtapiiriin esi-isämme pakosta vedettiin ja jonka puolustaminen on monta kertaa ollut maksaa meidän kansallisen olemassaolomme. Suomen kansan henkinen laatu oli alunperin vieras länsimaiselle kulttuurille. Maa, jonka ruotsalaiset valtasivat, ei ollut länttä eikä itämaata. Se oli kahden kulttuuripiirin merkillinen liitoskohta. Omaperäiseen suomalaiseen kulttuuriin oli sulanut vaikutuksia sekä idästä että lännestä. Ja niinpä ei voi torjua sitä ajatusta, että ruotsalaisten ristiritarien tulossa Suomenmaahan on jotakin ihmeellistä rinnakkaisuutta espanjalaisten rosvojen tulolle muutamia vuosisatoja myöhemmin *inkojen* salaperäiseen valtakuntaan.

Joka tapauksessa ei enää ole helppoa sanoa, kummatko olivat *barbaareja,* suomalaisetko vai uudet ruotsalaiset tulokkaat. Sillä siksi vakuuttavasti on uusin suomalainen historiantutkimus jo ehtinyt todeta muinaissuomalaisen, omaperäisen kulttuurin korkean tason. Viime aikoihin asti ovat vuosisadat ennen ruotsalaisten suorittamaa valtausta tosin olleet kummitusmainen tyhjiö, johon ruotsalainen länsimaisuus vasta loi elämää. Nyt tämä historiamme tyhjiö alkaa muuttua suomalaiseksi sankariballadiksi. Myytillisiin mittasuhteisiin kasvaneina tämän sankariaikamme henkilöhahmot kuvastuvat muinaisrunoudessamme. Ahti Saarelaiset, Kaukomoiset, Ilmariset, Väinämöiset astuvat esiin sellaisella puolijumalaisella sädekehällä verhottuina, että kansanrunoudentutkimuksemme tärkeimpänä kiistakysymyksenä vieläkin on se, onko nuo sankarit katsottava pakanallisen muinaisuskonnon jumaluuksiksi vai maanpäällisiksi sankareiksi, joissa suomalainen kirkkaanpunainen veri on kiertänyt hieman kuumempana.

Nykyisellään tämä kansalliselle historiankäsitykselle niin perustavaa laatua oleva kysymys sankaritarustomme myytillisestä tai maallisesta alkuperästä näyttää kuitenkin ratkeavan jälkimmäisen käsityskannan hyväksi.

Myyttiä on tietysti seonnut jokaisen kansan käsityksiin omasta varhaishistoriastaan. Ja syytä on kysyä, eikö kansallisesti innostuva myytti oman rodun ylhäisestä alkuperästä ole suuremman arvoinen voiman lähde kansakunnan elämälle kuin arkistonpölylle haiseva n.s. „historiallinen totuus", joka kuitenkin sekin on aina jäävä inhimilliseksi puolitotuudeksi! Epäilemättä runonlaulajiemme laulamassa menneisyydessämmekin on suuri annos tällaista luvallista runollista vapautta. Mutta viime aikojen suomalainen historiantutkimus on, vapauduttuaan tunnetusta tukholmalaisuudesta, tullut sitä paitsi siihen tulokseen, että noiden sankarirunojen pohjana joka tapauksessa on ollut historialliset tosiseikat. Niissä kuvastuu todellinen suomalainen elämä ennen ruotsalaisten suorittamaa valtausta. Niissä kantautuu meidän kuuluvimme suomalaisten Pohjan valtiaiden elämä. Tätä viestiä varhaiselta itsenäisyytemme kaudelta tarkastelemme lähemmin seuraavalla kerralla.

Poliittinen tietopeli.

Vastaukset.

1. Tammikuussa 1935. 2. Sisäministeri Puhakan. 3. Uuno Hannula. 4. Hra Urho Kaleva Kekkonen Ylioppilaslehdessä. 5. Luultavasti kotonaan Genevessä. 6. Tammikuun 31 p:nä. 7. Mosley. 8. Hra Kekkonen (toistaiseksi ainakin). 9. Marsalkka Tshiangkaischek. 10. R. Östberg. 11. Sundblom. 12. Ranskalaisen „Pathe"-yhtiön asiat. 13. Hra Kekkonen Ylioppilaslehdessä. 14. Roosewelt. 15. „Maalaisliiton vaaliaapinen".

Ulkopoliittinen katsaus

Jatk. siv. 11,

kiä" päivällispuheita kartetaan voimme rauhallisemmin suhtautua omaan ulkopolitiikkaamme.

Kuitenkin vielä eräs toivomus: Moskovan kesteistä otettujen valokuvien perusteella. Ei pitäisi ottaa niin paljon pulloja kuvaan — yhdellä kertaa! Se ei vaikuta sivistyneeltä — ei edes Moskovassa!

Paavo S.

'SANA JA MIEKKA„

Jatk. siv. 18.

siaan erinomaisen teräviä, ja vastaavat melkein 100-prosenttisesti todellisuutta.

Paavolainen on yhä edelleen suuri haihattelija, jolla on hyvä huomioitsijan silmä ja loistelias tyyli. Erikoisuuden tavoittelu vie hänet kuitenkin valitettavan usein harhateille.

Jos Paavolainen olisi ollut teoksessaan vähemmän „pakana", olisimme mielihyvin suositelleet sitä lukijoillemme.

Heikki Asunta ansaitsee julkisen kiitoksen mainiosta esikoisromaanistaan *„Hiljaa eteenpäin"*.

Asunta on hämäläinen, asuu Hämeessä, laulaa runoissaan mielellään hämäläisestä luonnosta ja vakavasta jäämiheimosta. Tässä hänelle rakkaassa ympäristössä liikkuvat myöskin „Hiljaa eteenpäin"-romaanin henkilöt. Asunta on työn, ahkeruuden ja taistelun runoilija. Samaa hän on myös kertojana. Romaanihan käsittelee hämäläisen suvun taistelua eteenpäin, ylöspäin, elämän kehittymistä, sivistyksen tunkeutumista Hämeen metsiin, työn kaupungin nousua Tammerkosken partaalle.

Asunnan tyyli on miehekästä ja sattuvaa. Hän ei tarvitse viljalti sanoja eikä lauseita ilmentääkseen sen, mitä haluaa.

Kirjan henki ja aate on erittäin sattuvasti huomioitu: hämäläinen ja koko suomalainen kansa kulkee tosiaan *„hiljaa eteenpäin"* kohti parempaa päivää, kohti suuruutta.

WSOY:n esikoisromaanikilpailun voittajalle vielä muutama sana:

Ilpo Kaukovallan „Lippujen hulmutessa" kertoo elämästä punaisten hallussa olevassa kylässä vapaussotatalvena. Kirjan päähenkilö on valkoisen talon tytär Helmi, joka yrittää pelastaa kotiaan punaisten rosvojen hävitykseltä ja lopulta siinä myös onnistuu. Teoksen parhaana puolena voidaan pitää sitä tapaa, jolla Kaukovalta luonnehtii erilaisia punasotilastyyppejä. Niitten joukosta löydämme myöskin Santin, päällikön, jonka usko ja haaveet lysähtävät ja joka yrittää kaikkensa estääkseen mielettömyydet Häntä kuvaakin kirjailija pienoisella myötätunnoila ja olemme näkevinämme Santissa erään Pohjois-Hämeen rintamalla taistelleen, valkoistenkin taholta reilua tunnustusta saaneen punakaartilaispäällikön henkilökuvan piirteitä.

Onnittelemme voittajaa tervehenkisestä, hyvästä kirjasta.

Ilmarinen.

TOIVOTAMME ONNEA VUODELLE 1939:

HELSINKI.

Eila Tauria
Erkki Tauria
Eino Jaarmo
Lauri Laukkanen
Martti Siipola
Raine Panula
Olavi Eskelinen
Oskari Meriluoto
Viljo Lius
T. A. Rimpinen
Auvo Kuusela
Lauri Rantala
Ensio Röyskö
Samppa Teeriaho
Torsten Roschier
Erkki J. Kokko
Nora Kokko
N. Matskevits
Hillevi Roso
Toini Tanskanen
Paavo Linnola
Paavo Päiviö
Jaakko Juppala
Tellervo Konnus
Sulo Viio
Paavo Hämäläinen
Hannu Hämäläinen
Paavo Pirhonen
Toini Ulvinen
Antti Kokko
Urho Mäkelä
Juha Muilu
Jorma Tevaluoto
R. Resko
M. Resko
V. Resko
Lauri Pasila
Väinö Sahari
Esa Anttonen
Paavo Volotinen
Yrjö Tamminen
Esko Rinta
Toivo Satumaa
Aune ja Viljo Heiskanen
Rauha Lounila
Eeva Salo
Tauno Sarkima
Elsa ja Toivo Valtonen
Miljam Valtari
Merjan Kaiku r.y.
Arvo Laitinen
Onni Karte
Aarno Puolanne
Matti Salminen
Merjan Liitto
Anitta Roschier
Kirsti ja Helen Malisto

HÄMEENLINNA.

Jaakko Lehtinen
Eino Kekäläinen
Reino Arppi
Lasse Lehtinen
Yrjö Huitela
Pauli ja Pekka Vuorivirta
Ensio Backlund
Mimmi ja Elo Nyppeli
Sirkka Mustalahti
Lyyli Mustalahti
Kerttu Mustalahti
Terttu S. Länsimeri
Vieno ja Onni Heinänen
Eeva Oula
Aarne Lingonvaara
Väinö Mattila
Olli Kausti
Eeva ja Eero Rautvirta
Aarne Kauhtio
Aino Nurmelin
Toini Manninen
Elma ja Aarne J. Palonen
E. Aarresuo
T. Salo
Hannes Lerne
Niemiset
Airi Vitikainen

JYVÄSKYLÄ.

Lassi Kivisaari
Pentti Karki
Pentti P. Hovilainen
M. J. Linkoaho
M. Alajoki
Kaisa Wirkkala
Iisak. Räisänen
Jukka Tyrkkö
Toivo Kuusi
H. Hankomäki
P. M. Saari
Irja Rintanen
Ossi Virtala
Laura Niini
Väinö Toivonen
Heikki Joutsemo
Hilkka Ilola
Hanna Honkola
Liisa Rahikainen
Greta Vuorimies
Pentti Sillanpää
Veikko Suvanto
Anja Etelälahti
Kauro Muranen
M. S. Linkoaho
Sauli Koskinen
Aili-Maija Riipinen
Pentti Pirinen
Aira Hietanen

Antamo Vaajakallio
Kustaa Salminen
Ester Etelälahti
S. Mikkilä

KANNELJÄRVI.

Esteri Hyöky
Joose Kirjavainen

KEMIJÄRVI.

Hannes Pitkänen
Kauko Kaukovalta
Jorma Laitinen
Mauri Lähde
Onni Hulkko
Erkki Hietajärvi
Oiva Hulkko
Kaarlo Hulkko
Väinö Sivonen

KOUVOLA.

Leo Vallasvuo
Niilo Harli
Jalmari Pyötsiä

KUORTANE.

Jalmari Rantanen
Väinö Kainula
Elias Rannikko
Pentti Jylhä
Kuortaneen Mustapaidat.

KÄKISALMI.

Käkisalmen Mustapaidat
Kauko Laipio
Pentti Ojapelto
Vilho Kiuru
Lauri Pohjolainen
Veikko Härkönen
Viljo Härkönen

LAMMI.

Aulis Palonen
Paavo Kaivola
Juho Markkola
Pentti Pirkkalanniemi
Vilho Salmela
Aino Arima
Arvo Rintala
Eero Rautavirta
Pauli Sinkkilä
Veikko Lemola

ORIVESI.

Väinö V. Vaalivirta

OULAINEN.

Yrjö Syrjänen
Olavi Niemi
Heikki Huotari

Matti Hyytinen
Voitto Mikkola
Jussi Hakalahti
Kaisa Huotari

PAKILA.

Esteri ja Veikko Toivonen
Lempi ja Väinö Nevomaa

REISJÄRVI.

Mirjam Lippo
Johannes Vedenpää
Elias Nevala
Antti Alakoski
J. A. Hakala
Jalmari Vehkalahti

RISTIINA.

Arvo Pöntinen
Eliina Karppi
Eero Hämäläinen
Toivo Pettinen
Otto Heiskanen
Ida Silen
Lea Kurvinen
J. A. Valkonen
U. H. Silvento
A. Ahvenainen

SALMIJÄRVI.

Aarne Lehtonen
Esa Heino
Enok Karppinen
Urho Karppinen
Emil Ahola
Veikko Sallinen
Niilo Elo
Väinö Oinas
Mimmi Sareva
Arvi Pinomaa
Eelis Talvitie
Yrjö Sillanpää
Arvo Vallatsalo
Juho Viitakoski
Esko Pallari
Yrjö Antila
Nestor Piekkari
M. Tuominiemi
Väinö Matero
E. Iivari
Väinö Laukonen

SALMINEN.

Benjam Konttisen perill.
E. Väätänen
Roine ja Uuno Piippo
Siiri ja Erkki Kaijärvi
Aaro Jalkanen
Herman Vauhkonen
Siiri ja Niilo Virtanen
Sulo Virtanen

TAIVASSALO.

Onni Laukkanen
Oskari Rautala
Tyyne Salminen
Oskari Lehtonen
Kaarlo Keskitalo

TAMPERE.

L. Hyppönen
Unto Salokaarto
Heikki Jartti
Maire Hilvo
Otso Linkova

TURKU.

Väinö Petänen
Anna Levanto
Jouko Kivisaari
Artturi Vuorinen
Irja Rauha
Turun Mustapaitatytöt
Viljo Palsi

URJALA.

Arvo Kytölä
Tauno Viitanen

VAASA.

Helvi Keiri
Anni Öhling
Leino Pentzin
Aarne Kainula
Viivi Merisalo
Vappu Alanko
Helge Suistala
Veikko Kakkuri
Meri Somervalli
Esko Rautakorpi

VARKAUS.

Ape Huttunen
V. Hein
A. Kiviniemi
Jonne Gäddnäs
V. S. V. Kantanen

Käyttäkää postikortteja, kirjekuoria ja paperia jossa on rekisteröity tavaramerkkimme

Rek. tav. merkki.

Muistakaa kysyä kaupastanne tätä kahvia

Koko maan valtaavat

SINIMUSTIA TULITIKKUJA
saatavana nyt rajat. määrät.

SINIMUSTAT kahvikäärömme

Paahdetun kahvin

HINNASTO N:o 4

250 gr. käärö.

N:o 232	„Juttu"	7:—	N:o 216	„Voimakas"	12:25
„ 230	„Kenttä"	7:50	„ 212	„Johto"	13:—
„ 228	„Kerho"	8:—	Laatu N:o 3		7:—
„ 224	„Pirtti"	8:50	„ „ 2		8:—
„ 222	„Perhe"	9:—	„ „ 1		10:25
„ 220	„Musta Karhu"	10:25	„ „ A		12:50
„ 218	„Kapu"	11:50	N:o 333	„Waalikahvi"	12:50

HUOM.! ERIKOISUUS: Waalikahvia 250 kg. sinimustassa pahvikotelossa. Hinta 12:50 käärö. Erittäin voimakas kahvi.

Toiminimi

IKL:n KAUPPA OY

HELSINKI, IKL:n
— Keskustalo —
Puh. 26404 ja sarja 20306.

Hinta 3:—.

Seinäjoki 1939 — Lakeuden Kirjapaino